

Aan de Gemeenteraad van Delft
Postbus 78
2600 ME Delft

Delft, 18 september 2017

Betreft: reactie/zienswijze op het ontwerpbestemmingsplan Het Arsenal

Geachte leden van de gemeenteraad,

Sinds 10 augustus 2017 ligt ter inzage het ontwerpbestemmingsplan Het Arsenal. Onze Commissie Behoud Stadsschoon maakt graag van de gelegenheid gebruik om een reactie/zienswijze op dit ontwerp te geven.

Het ontwerp betreft de bestemming van een belangrijke historische plek en een uniek historisch gebouw in de binnenstad. Het geheel, vroeger 's lands wapenopslag, werd voorheen aangeduid als Het Armamentarium en wordt pas sinds kort Het Arsenal genoemd. De imposante gebouwen staan op bijna 6500 m² terrein op de kop van Oude Delft en Lange Geer, met uitlopers naar de Breestraat.

In het Biedboek van het Rijksvastgoedbedrijf voor de verkoop van het Armamentarium (2014) werd het belang van de plek ook nadrukkelijk onderstreept. Hij werd beschreven als "een stukje Gouden Eeuw op een toplocatie in Delft". En ook als: "Het is een dominant complex in het oude stadshart".

Verder wordt erover gezegd:

"Het nationale belang van het Armamentarium is vertaald in bescherming als Rijksmonument en als essentieel onderdeel van het Rijksbeschermd Stadsgezicht van Delft. Het complex heeft, als gaaf voorbeeld van militaire opslagplaats uit de Gouden Eeuw, een hoge cultuurhistorische waarde voor zowel de stad als ons land".

In het Beschermd Stadsgezicht, dat voor Delft geldt op aanwijzing door het Rijk, wordt dat inderdaad ook onderkend. In de toelichting valt te lezen dat in de totaliteit van de stadsbebouwing *een aantal grote monumenten een bijzondere plaats inneemt*. Een daarvan is het Armamentarium.

“Het markeert in het zuiden van de binnenstad de splitsing van de twee hoofdgrachten”, aldus de beschrijving. Bovendien mondt ook nog een derde gracht, die van het Achterom, hier uit. De opvallendste karakteristiek is de massieve hoeveelheid water, die hier aanwezig is, en die ongetwijfeld noodzakelijk was voor de scheepvaart van en naar het Armamentarium. Het water heeft hier onder de Kapelsbrug door, een aansluiting op de Schie. Tot in de 19^e eeuw stonden aan weerszijden de Rotterdamse Poort (oostkant) en de Schiedamse of Kethelpoort ten westen. Het geheel was een zeer belangrijk verkeersknooppunt.

Het Beschermd Stadsgezicht omvat de gehele oude binnenstad, ondanks de kwaliteitsverschillen tussen bepaalde stadsdelen. De aanwijzing hield geen bevestiging in van het te beschermen stadsgezicht, maar heeft wel het doel historisch waardevolle elementen voor verdere toekomst zoveel mogelijk veilig te stellen.

In het Bestemmingsplan Arsenaal wordt daarover iets gezegd bij de Bestemmingsregels, 3.1 Bestemmingsomschrijving, onder k:

ter plaatse van de aanduiding 'beschermd stadsgezicht' zijn de gronden mede bestemd voor de bescherming en veiligstelling van bouwhistorische waarden;

De Commissie Behoud Stadsschoon, ziet nadrukkelijk ook het water als een historisch waardevol element dat moet worden veilig gesteld. Deze gedachte vloeit voort uit het feit dat de stad uit het water is ‘voortgekomen’. Zonder de waterbeheersing zou zij niet kunnen bestaan.

Bij het Armamentarium nu Arsenaal gaat het om het water dat het gehele grote complex ‘gul’ omringt. Aan de kant van de Oude Delft en aan de kant van de Lange Geer richting Koornmarkt is het water breder dan verderop in deze grachten. Het bijzondere is ook dat het gebouw aan de Oude Delft-kant met de gevel in het water staat, en dat het aan de zuidzijde en aan de kant van de Lange Geer wordt omgeven door een relatieve smalle kade. De ruimtelijkheid, en de zichtlijnen die op hier worden ervaren, zijn uniek in de oude stad. Een dergelijk groot oppervlak aan water komt in de binnenstad verder nergens voor.

Met een kritisch oog kijken wij dan ook naar het gebruik van het water, zoals dat op dit bestemmingsplan is ingetekend.

De Commissie Behoud Stadsschoon waakt over het behoud van het erfgoed in Delft. Zij levert met gemotiveerde kritiek en constructieve ideeën haar bijdrage aan de discussies over de stedelijke ontwikkelingen.

Er is een bestemming voor twee bruggen (langzaam verkeer), één naar de Oude Delft, de ander naar de Lange Geer. Ze sluiten allebei aan op de kade van het Arsenaal. Aan de Oude Delft-zijde ligt die brug bij de kop van het Arsenaal, en moet een grote afstand overbruggen. Met name die brug verstoort het zicht op de Oude Delft. Wat het effect daarvan is, is treffend te zien op de oude foto hierboven, die een vergelijkbare (tijdelijke) brug laat zien vanaf de kade naar de Lange Geer..

Hoewel wij begrip hebben voor de wens een verbinding van het complex naar het westen toe te voegen, zijn wij van de juistheid van deze keuze op dit punt in het geheel niet overtuigd. Wij vragen dringend deze brug te verplaatsen naar een plek verderop aan de Oude Delft waar het Arsenaal een uitgang heeft aan de gracht. Deze uitgang ligt in rechte lijn tegenover de hoofdingang van het Arsenaal aan de Korte Geer. De mogelijke aantasting van het gebouw hier is ons inziens minder ingrijpend dan de verstoring van het totale historische beeld.

Uiteraard is dan een zorgvuldige vormgeving essentieel. Te denken valt aan een doorzichtige constructie.

Ook bij het drijvende terras (plankier) op het water zetten wij vraagtekens.

Hiervoor wordt nu een derde deel van het grote water bestemd, met als achterliggende redenering "dan blijft er toch nog tweede derde over". Maar vanaf bepaalde standpunten wordt het zicht op dit twee derde deel belemmerd door bijvoorbeeld een kade, of een fietspad/voetpad. In zulke gevallen neemt het terras een veel dominantere plaats in, en valt een groot deel van de waterbeleving weg.

Wij bepleiten met nadruk om de bestemming terras hier om te zetten naar de bestemming water met mogelijkheid voor een terrasboot. Daarmee wordt de bestemming dan in overeenstemming gebracht met de betreffende regels in het nu geldende Bestemmingplan Binnenstad 2012, dat doelbewust heeft gekozen voor boten en niet voor vlonders, plankieren enz. Bij vlonders enz. kan het toekomstig gebruik niet worden gegarandeerd, eenvoudig omdat ze in Delft niet bestaan en er geen regels voor zijn. Voor terrasboten gelden die wel. In de winter bijvoorbeeld verdwijnen ze bovendien uit het stadsbeeld.

Ook uit een oogpunt van veiligheid zou er een voorkeur voor de terrasboot moeten zijn, omdat een daarop gesitueerd terras altijd van een afscherming naar het water heeft. Op een artist impression van het terras voor het Arsenaal is die afscherming vermoedelijk doelbewust niet ingetekend (ziet er mooier uit).

Maar in werkelijkheid zal die noodzakelijk zijn, waardoor zo'n terras meer het karakter van een bouwwerk krijgt en daardoor de ruimtelijkheid van het water verder aantast.

Wij hopen dat de door ons genoemde punten zullen leiden tot een weloverwogen herziening van de plannen en aanpassing van het bestemmingsplan.

Hiermee sluiten wij onze zienswijze af.

Met vriendelijke groet,
Hoogachtend

P. Jonquière, voorzitter

W.C.E. Kemper- van Eendenburg, secretaris.

Cc naar:
Stadsbouwmeester
Commissie Welstand en Monumenten